

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2010
Avaldamismärge:	

Masina ohutuse seadus¹

Vastu võetud 10.12.2008

[RT I 2009, 3, 13](#)

jõustumine 29.12.2009

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
11.11.2009	RT I 2009, 57, 381	01.01.2010
10.12.2009	RT I 2009, 63, 408	29.12.2009, osaliselt 1.10.2010

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab inimese tervise, ohutuse ja vara ning keskkonna kaitsmise eesmärgil nõuded:

- 1) masinale ja osaliselt komplekteeritud masinale, nende turule laskmisele, kasutusele võtmisele ja kasutamisele ning masina paigaldus-, remondi- ja ümberehitustöödele;
- 2) masina vastavushindamisele ja tehnilisele kontrollile;
- 3) teavitatud asutusele, masina paigaldus-, remondi- või ümberehitustööde tegijale, personali sertifitseerimisasutusele ning tehnilise kontrolli teostajale;
- 4) masina kasutamise järelevaatajale, masina käitajale, masina paigaldus-, remondi- või ümberehitustöid juhtivale isikule ning nende sertifitseerimisele;
- 5) potentsiaalselt plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavale seadmele, kaitsesüsteemile, komponendile ja tarvikule, nende turule laskmisele ja kasutusele võtmisele ning kasutamisele, vastavushindamisele ning potentsiaalselt plahvatusohtliku keskkonna tsoonide määramisele;
- 6) välitingimustes kasutatava seadme tekitatavale mürale, mürataseme mõõtmisele, selle seadme turule laskmisele, kasutusele võtmisele ja märgistamisele ning vastavushindamisele;
- 7) käesoleva seaduse alusel registreerimisele kuuluva masina omanikule ja valdajale.

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse:

- 1) masinatele, masinate vahetatavatele seadmetele, ohutusseadistele, tõstmise abiseadistele, kettidele, trossidele ja lintidele, eemaldatavatele jõuülekandemehhanismidele (edaspidi *masin*) ning osaliselt komplekteeritud masinatele, mille täpne loetelu ning välistused sellest on avaldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/42/EÜ, mis käsitleb masinaid ja millega muudetakse direktiivi 95/16/EÜ (ELT L 157, 09.06.2006, lk 24–86);
- 2) välitingimustes kasutatavatele seadmetele, mille täpne loetelu ning välistused sellest on avaldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/14/EÜ välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta (EÜT L 162, 03.07.2000, lk 1–78);
- 3) plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavatele seadmetele, kaitsesüsteemidele, komponentidele ja tarvikutele, mille täpne loetelu ning välistused sellest on avaldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 94/9/EÜ plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavaid seadmeid ja kaitsesüsteeme käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 100, 19.04.1994, lk 1–29).

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigusaktide kohaldamisalast välja jäävatele masinatele, kui selliste masinate ohutuse tagamist ei reguleeri muu seadus või Eesti Vabariigiile kohustuslik rahvusvaheline leping ning kui sellise masina ohutu kasutamise tagamiseks on käesolevas seaduses sätestatud ohutusnõuded, nõuded vastavushindamisele, hooldamisele või tehnilisele kontrollile.

§ 3. Teiste seaduste kohaldamine

(1) Kui masinaga seotud ohtude vältimine on täpsemalt reguleeritud teises õigusaktis, siis selliste ohtude suhtes käesolevat seadust ei kohaldata.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(3) Masina, välitingimustes kasutatava seadme, ohutusseadise, potentsiaalselt plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatava seadme, kaitsesüsteemi, komponendi ja tarviku tootja ja levitaja kohustustele ning turujärelevalvele kohaldatakse toote ja teenuse ohutuse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(4) Käesolevast seadusest tulenevale vastavushindamisele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse tõendamise seadusest tulenevaid nõudeid käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

§ 4. Mõisted käesoleva seaduse tähenduses

(1) Masin on:

1) koost omavahel ühendatud osadest või komponentidest, millest vähemalt üks on liikuv, ning mis on varustatud või ette nähtud varustamiseks muu kui otseselt inim- või loomjõul töötava ajamisüsteemiga ja mis on ühendatud kindlaks tegevuseks;

2) punktis 1 nimetatud koost, millel puuduvad ainult komponendid selle ühendamiseks kasutuskohas või energia- ja liikumisallikaga;

3) punktides 1 ja 2 nimetatud koost, mis on paigalduseks valmis ja võimeline toimima alles siis, kui ta on paigaldatud transpordivahendile, hoonesse või rajatisse;

4) koost punktides 1–3 nimetatud masinatest või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud osaliselt komplekteeritud masinatest, mis ühtse tulemuse saavutamiseks on paigaldatud ja juhitav selliselt, et toimib tervikuna või

5) koost omavahel ühendatud osadest või komponentidest, millest vähemalt üks on liikuv, ja mis on omavahel ühendatud lasti tõstmiseks ning mille ainus jõuallikas on otseselt rakendatav inimjõud.

(2) Ohutusseadis on seadis:

1) mis täidab ohutusfunktsiooni;

2) mis lastakse turule iseseisvalt;

3) mille tõrge või talitlushäire ohustab inimest ja

4) mis ei ole masina töötamiseks vajalik või mille võib masina töötamiseks asendada tavalise komponendiga.

(3) Osaliselt komplekteeritud masin on koost, mis ei suuda iseseisvalt sooritada konkreetseid tööoperatsioone. Osaliselt komplekteeritud masin on ette nähtud ainult teise masina või osaliselt komplekteeritud masina või seadme sisse või külge panemiseks, moodustades niiviisi masina, millele kohaldatakse käesolevat seadust. Osaliselt komplekteeritud masinana käsitatakse ka ajamisüsteemi.

(4) Masina või osaliselt komplekteeritud masina tootja on iga isik, kes kavandab või valmistab käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluva masina või osaliselt komplekteeritud masina eesmärgiga lasta see turule oma nime või kaubamärgi all või isiklikuks kasutamiseks ning kes vastutab selle vastavuse eest käesolevast seadusest tulenevatele nõuetele. Kui eespool nimetatud tootja puudub, käsitatakse tootjana igat isikut, kes laseb turule või võtab kasutusele käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluva masina või osaliselt komplekteeritud masina.

(5) Plahvatusohtlik keskkond on põlevaine ja atmosfääritingimustele vastava õhu segu gaasi, auru, udu või tolmuna, milles põlemine levib süttimise järel kogu põlemata segule.

(6) Potentsiaalselt plahvatusohtlik keskkond (edaspidi *plahvatusohutsoon*) on keskkond, mis võib muutuda plahvatusohtlikuks kohapealsete olude ja kasutustingimuste tõttu.

(7) Plahvatusohutsooni seade on masin, aparaat, kohtkindel või teisaldatav seade või selle juhtimiskomponent või detail ja avastamis- või summutamissüsteem, mis eraldi või koos on ette nähtud aine töötlemiseks või energia tekitamiseks, ülekandmiseks, hoidmiseks, mõõtmiseks, juhtimiseks või muundamiseks ning mis võib tekitada plahvatuse omaenda potentsiaalsest süüteallikast põhjustatuna.

(8) Kaitsesüsteem on seade, mis on mõeldud algplahvatuse viivitamatuks peatamiseks või plahvatuse mõju piiramiseks ja mis lastakse turule eraldi, kasutamiseks autonoomse süsteemina, ning mis ei ole komponent.

(9) Komponent on mis tahes oluline osa plahvatusohutsooni seadme või kaitsesüsteemi ohutu töö tagamiseks ja sellel puudub iseseisev funktsioon.

(10) Tarvik on ohutus-, kontroll- või reguleerimiseseade, mis on ette nähtud kasutamiseks väljaspool plahvatusohutsooni, kuid on plahvatusohu vältimise seisukohalt vajalik plahvatusohutsooni seadme või kaitsesüsteemi ohutu töötamise tagamiseks.

(11) Plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi ja tarviku ettenähtud otstarbel kasutamine on nende kasutamine vastavalt plahvatusohutsooni seadme seadmerühmale ja kategoriale ning vastavalt nende ohutuks toimimiseks tootja poolt antud teabele.

(12) Väliitingimustes kasutatav seade on:

1) masin, mis on kas iseliikuv või mida saab teisaldada ja mis sõltumata liikumapanevast osast on vastavalt oma tüübile ette nähtud kasutamiseks väliitingimustes ja mis mõjutab keskkonna mürakoormust. Seadme kasutamist ümbruses, mis müra ülekandumist üldse või oluliselt ei mõjuta, näiteks telgis, vihma eest kaitsva katuse all või hoone karkassis, käsitatakse kui kasutamist väliitingimustes;

2) tööstuses või keskkonnas kasutatav jõuseadmeta seade, mis vastavalt oma tüübile on ette nähtud kasutamiseks väliitingimustes ja mis mõjutab keskkonna mürakoormust.

(13) Garanteeritud helivõimsuse tase on väliitingimustes kasutatavale seadmele lubatud müratase, mis on kindlaks määratud õigusaktis sätestatud korras ja mis sisaldab tootmiserinevustest ja mõõtmisest tingitud kõikumist, ning mille kohta tootja või tema volitatud esindaja kinnitab, et vastavalt kasutatud ja tehnilistes dokumentides nimetatud mõõtevahenditele seda taset ei ületata.

(14) Registreeritav masin on käesoleva seaduse § 20 lõike 3 alusel kehtestatud loetelus nimetatud masin, mille kasutamine käteb endas kõrgendatud ohtu ning mille kasutamisele, paigaldamisele, remontimisele ja ümberehitamisele on sellest lähtuvalt põhjendatud rangemate nõuete kohaldamine.

(15) Käesolevas seaduses kasutatakse ka toote nõuetele vastavuse tõendamise seaduses defineeritud mõisteid käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

2. peatükk TURULE LASKMINE

§ 5. Masina ja osaliselt komplekteeritud masina turule laskmine

(1) Masina võib turule lasta, kui:

1) see nõuetekohase paigaldamise ja hooldamise ning ettenähtud otstarbel ja mõistlikult ettenähtavatel tingimustel kasutamise korral ei ohusta inimese tervist, ohutust ega vara või keskkonda;

2) see vastab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide asjakohastele nõuetele;

3) selle nõuetele vastavus on käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras tõendatud;

4) sellega on kaasas vastavusdeklaratsioon ja juhendid;

5) see on ettenähtud juhtudel varustatud vastavusmärgiga;

6) see on varustatud muu nõutava märgistuse ja teabega.

(2) Osaliselt komplekteeritud masina võib turule lasta, kui:

1) see vastab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide asjakohastele nõuetele;

2) sellele on koostatud asjakohane tehniline dokumentatsioon;

3) sellega on kaasas koostamisjuhend ja ühendamisdeklaratsioon.

(3) Koostamisjuhend ja ühendamisdeklaratsioon peavad olema osaliselt komplekteeritud masinaga kaasas kuni selle ühendamiseni teise masinaga, osaliselt komplekteeritud masinaga või muu seadmega, mille tulemusel valmib lõplik masin, misjärel saab neist masina tehnilise toimiku osa.

(4) Nõuded masinale ja osaliselt komplekteeritud masinale, ohutusseadisele ja masinaga kaasnevale teabele [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

§ 6. Plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, tarviku ja komponendi turule laskmine

(1) Plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi ja tarviku võib turule lasta, kui:

1) see nõuetekohase paigaldamise, hooldamise ja ettenähtud otstarbel kasutamise korral ei ohusta inimese tervist, ohutust või vara;

2) see vastab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide asjakohastele nõuetele;

3) selle nõuetele vastavus on käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras tõendatud;

4) sellega on kaasas vastavusdeklaratsioon;

5) sellele on paigaldatud vastavusmärk;

6) see on varustatud muu nõutava märgistuse ja teabega.

(2) Komponendi, mis on ette nähtud plahvatusohutsooni seadme või kaitsesüsteemiga ühendamiseks, võib lasta turule, kui:

1) see vastab käesolevast seadusest tulenevatele nõuetele ning on varustatud piisava teabega põhiparameetrite kohta ja selle kohta, kuidas seda komponenti ühendada plahvatusohutsooni seadme või kaitsesüsteemiga selliselt, et oleks tagatud valmis seadme või kaitsesüsteemi nõuetele vastavus;

2) selle nõuetele vastavus on käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras tõendatud.

(3) Põhjendatud taotluse korral võib Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor või tema volitatud ametiisik anda plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi ja tarviku Eestis turule laskmiseks ja kasutusele võtmiseks loa ka olukorras, kus käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 sätestatud nõuded on täitmata, kui turule laskmine ja kasutusele võtmine toimub suurema võimaliku ohu ärahoidmise huvides.

(4) Nõuded plahvatusohutsooni seadmele, kaitsesüsteemile, komponendile ja tarvikule ning nendega kaasnevale teabele, samuti plahvatusohutsooni seadmete liigituse seadmerühmadesse ja kategooriatesse [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

§ 7. Väliitingimustes kasutatava seadme turule laskmine

(1) Väliitingimustes kasutatava seadme võib turule lasta, kui:

- 1) see nõuetekohase paigaldamise, hooldamise ja ettenähtud otstarbel kasutamise korral ei ohusta inimese tervist, ohutust või vara liiga kõrge müratasemega ning vastab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele;
- 2) selle nõuetele vastavus on käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras tõendatud;
- 3) sellega on kaasas vastavusdeklaratsioon;
- 4) sellele on paigaldatud vastavusmärk;
- 5) see on märgistatud garanteeritud helivõimsuse taseme tähisega.

(2) Käesolevast paragrahvist tulenevate nõuete täitmise peab tagama väliitingimustes kasutatava seadme tootja või tema volitatud esindaja. Kui väliitingimustes kasutatava seadme tootja ei asu Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigis ning tal ei ole volitatud esindajat, peab nende nõuete täitmise tagama isik, kes laseb väliitingimustes kasutatava seadme turule või võtab kasutusele.

(3) Pärast uuetüübilise väliitingimustes kasutatava seadme esimese eksemplari turule laskmist peab väliitingimustes kasutatava seadme tootja või tema volitatud esindaja esitama 30 päeva jooksul Tehnilise Järelevalve Ametile ja Euroopa Komisjonile selle seadme vastavusdeklaratsiooni koopia.

(4) Väliitingimustes kasutatava seadme garanteeritud helivõimsuse taseme piirväärtused ning nõuded seadme mürataseme mõõtmisele ja garanteeritud helivõimsuse taseme märgistamisele [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

§ 8. Vastavushindamine

(1) Masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi ja tarviku ning väliitingimustes kasutatava seadme nõuetele vastavuse ja vastavushindamise tagab tootja või tema volitatud esindaja.

(2) Masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi ja tarviku ning väliitingimustes kasutatava seadme vastavushindamise korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

§ 9. Nõuetele mittevastava masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, tarviku ja väliitingimustes kasutatava seadme esitlemine

Masinat, osaliselt komplekteeritud masinat, plahvatusohutsooni seadet, kaitsesüsteemi, tarvikut või väliitingimustes kasutatavat seadet, mis ei vasta käesoleva seaduse nõuetele, võib esitleda messidel, näitustel, demonstratsioonidel või teistel sarnastel üritustel juhul, kui see on varustatud nähtavale kohale paigutatud selge teabega, et see masin, osaliselt komplekteeritud masin, plahvatusohutsooni seade, kaitsesüsteem, tarvik või väliitingimustes kasutatav seade ei vasta nõuetele ning seda ei lasta turule enne, kui see on nõuetega vastavusse viidud. Esitluse ajal tuleb tarvitusele võtta piisavad ohutusmeetmed inimeste kaitsmiseks.

§ 10. Teavitatud asutusele esitatavad nõuded

(1) Teavitatud asutus käesoleva seaduse tähenduses on vastavushindamisasutus, kellele on antud õigus teha masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku või väliitingimustes kasutatava seadme vastavushindamiseks vajalikke toiminguid.

(2) Teavitatud asutusele, tema tegutsemisele, temale tegutsemise õiguse andmisele, selle õiguse peatamisele või kehtetuks tunnistamisele ning tema üle riikliku järelevalve teostamisele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse tõendamise seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(3) Teavitatud asutus peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) teavitatud asutus, tema tegevjuht, juhatuse ja nõukogu liige ning tõendamistoimingute eest vastutav töötaja ei tohi olla kontrollitava masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku või väliitingimustes kasutatava seadme projekterija, tootja, varustaja või paigaldaja ega nende volitatud esindaja;
- 2) teavitatud asutus, tema tegevjuht, juhatuse ja nõukogu liige ning tõendamistoimingute eest vastutav töötaja ei tohi otse ega volitatud esindajana olla seotud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku või väliitingimustes kasutatava seadme projekterimise, valmistamise, turule laskmise või hooldamisega. See nõue ei välista tehnilise teabe vahetamist tootja ja teavitatud asutuse vahel;

3) teavitatud asutus ja tema töötajad peavad tegema tõendamiskatseid professionaalselt ja tehniliselt kompetentselt ning olema sõltumatud mõjutamisest, eriti rahalisest, millest võib sõltuda nende otsus või kontrollimise tulemus. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et mõjutamisvõimalus puuduks kontrollimise tulemusest huvitatud isikul või isikute grupil;

4) teavitatud asutusel peavad olema vastavushindamiseks tehniliste teadmiste ning piisava ja asjakohase kogemusega töötajad iga asutuse tegevusvaldkonda kuuluva seadmegrupi jaoks ning tehniliste ja haldusülesannete teostamiseks vajalikud vahendid, mis võimaldavad kontrolli teha asjakohasel viisil;

5) teavitatud asutusel peab olema võimalus kasutada kontrollimiseks vajalikku erivarustust;

6) kontrollimise eest vastutavad töötajad peavad olema saanud põhjaliku tehnilise ja erialase väljaõppe, neil peavad olema piisavad teadmised tehtavatele katsetele esitatavatest nõuetest, nende katsete tegemise kogemused ning oskus koostada sertifikaate, protokolle ja raporteid, mida on vaja katsetulemuste hindamiseks ja kinnitamiseks, ning välitingimustes kasutatavate seadmete hindamise korral ka teadmised tehnilise dokumentatsiooni kontrollimise nõuetest;

7) teavitatud asutus peab tagama kontrolli tegevate töötajate erapooletuse ning nende tasustamine ei tohi sõltuda tehtud katsete arvust ja tulemustest;

8) teavitatud asutus peab tagama, et tema töötajad hoiaksid tööülesannete täitmisel teatavaks saanud konfidentsiaalset teavet, kui seadus ei näe ette selle avalikustamist;

9) teavitatud asutus peab osalema antud valdkonna vastavushindamisasutuste rahvusvahelises koostöös, samuti osalema või olema esindatud Euroopa standardiseerimistegevuses, et olla teadlik asjakohaste standarditega seonduvast;

10) omama käesoleva seaduse § 29 tingimustele vastavat vastutuskindlustust.

(4) Teavitatud asutus peab teavitatud asutusena tegevuse lõpetamisel üle andma kogu vastavushindamise alase dokumentatsiooni Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ühe kuu jooksul tegevuse lõpetamise päevast arvates.

(5) Kui teavitatud asutus leiab, et tootja ei ole käesoleva seaduse asjakohaseid nõudeid täitnud, ei täida neid enam või tüübihindamise sertifikaati või heakskiitu kvaliteedihindamissüsteemile ei oleks tohtinud anda, peab ta sertifikaadi või heakskiidu kehtivuse peatama, selle kehtetuks tunnistama või kehtestama piirangud ning oma otsust põhjendama.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud sertifikaadi või heakskiidu kehtivust ei peatata, seda ei tunnistata kehtetuks ega kehtestata piiranguid, kui nõuetele vastavus tagatakse tootja poolt rakendatud asjakohaste abinõudega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud sertifikaadi või heakskiidu kehtivuse peatamise, selle kehtetuks tunnistamise või piirangute kehtestamise korral või juhul, kui võib osutuda vajalikuks järelevalveasutuse sekkumine, teavitab teavitatud asutus sellest riikliku järelevalve teostajat, kes omakorda teavitab sellest viivitamata teisi liikmesriike ja Euroopa Komisjoni.

3. peatükk

MASINA, PLAHVATUSOHUTSOONI SEADME, KAITSESÜSTEEMI, TARVIKU JA VÄLITINGIMUSTES KASUTATAVA SEADME KASUTUSELE VÕTMINE NING KASUTAMINE

§ 11. Nõuded masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme kasutusele võtmisele ning kasutamisele

(1) Masina võib kasutusele võtta ja seda kasutada, kui see on tehniliselt korras ja tootja ettenähtud kompleksusega ning kui:

1) see nõuetekohase paigaldamise ja hooldamise ning ettenähtud otstarbel ja mõistlikult ettenähtavatel tingimustel kasutamise korral ei ohusta inimese tervist, ohutust ega vara või keskkonda;

2) see vastab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide asjakohastele nõuetele;

3) registreeritavale masinale on määratud kasutamise järelevaataja;

4) järgitakse masina tootja või turule laskja antud juhendeid;

5) käesoleva seaduse § 14 lõike 4 alusel ettenähtud juhtudel töötab masinaga vastavat pädevustunnistust omav masina käitaja;

6) käesoleva seaduse § 19 alusel ettenähtud juhtudel ja korras on teostatud masina tehniline kontroll;

7) järgitakse teisi õigusaktides sätestatud nõudeid.

(2) Plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi või tarviku võib kasutusele võtta ja seda kasutada, kui see nõuetekohase paigaldamise, hooldamise ja ettenähtud otstarbel kasutamise korral ei ohusta inimese tervist, ohutust ega vara ning vastab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele.

(3) Välitingimustes kasutatava seadme võib kasutusele võtta ja seda kasutada, kui on täidetud selle turule laskmise või kasutusele võtmise ajal kehtinud nõuded.

§ 12. Masina ja plahvatusohutsooni seadme omaniku kohustused

(1) Masina omanik peab:

- 1) tagama käesoleva seaduse § 11 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmise;
- 2) teatama registreeritava masina andmete muutumisest tehnilise kontrolli teostajale kümne päeva jooksul andmete muutumise päevast arvates;
- 3) omama ja säilitama käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud dokumentatsiooni masina, selle paigaldamise, ümberehitamise ja remondi ning tehnilise kontrolli kohta;
- 4) tagama, et riiklikku järelevalvet teostavale ametiisikule antaks igakülgset abi avarii või sellega kaasnenud õnnetusjuhtumi põhjuse väljaselgitamisel, säilitades asjaolude selgumiseni avarii või õnnetusjuhtumi tagajärjel tekkinud olukorra, kui see ei põhjusta edasisi kahjustusi;
- 5) kandma registreeritud masinale nähtavale kohale registreeringunumbri ning tagama selle nähtavuse ja loetavuse masina kogu kasutusaja jooksul;
- 6) määrama registreeritavale masinale kasutamise järelevaataja ja sõlmima temaga käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud kohustuste täitmiseks kirjaliku lepingu, välja arvatud juhul, kui masina füüsilisest isikust omanik on ise masina kasutamise järelevaataja, ning võimaldama masina kasutamise järelevaatajal oma ülesandeid täita.

(2) Kui seadmes või selle vahetus ümbruses on plahvatusohtlik keskkond, peab sellise seadme või ehitise omanik tagama potentsiaalselt plahvatusohtliku keskkonna tsoonide määramise ning kasutama vaid vastavas plahvatusohutsoonis kasutamiseks ettenähtud seadmeid, kaitstesüsteeme, komponente ja tarvikuid. Nõuded plahvatusohtliku keskkonna tsoonide määramisele [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud omanik võib käesolevast seadusest tulenevad kohustused lepinguga üle anda ka objekti valdajale. Kui masina omanik ei ole käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmist taganud, laienevad objekti ja selle kasutamise ohutuse tagamisega seotud kohustused ka selle valdajale.

§ 13. Masina kasutamise järelevaataja

(1) Masina kasutamise järelevaataja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes on pädev käesoleva seaduse ja teiste õigusaktide kohaselt korraldama või tagama masina nõuetekohast kasutamist.

(2) Masina kasutamise järelevaatajal peavad olema teadmised masinast, mille kasutamise järelevaatajaks ta on määratud, selle ehitusest ning kasutamise ohutusnõuetest.

(3) Masina kasutamise järelevaataja vastavus käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele peab olema hinnatud ja tõendatud käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korras.

(4) Masina kasutamise järelevaataja peab tagama, et:

- 1) masinat kasutatakse käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete kohaselt;
- 2) masina kasutamine peatatakse, kui selle edasine kasutamine võib ohustada inimese tervist, ohutust, vara või keskkonda;
- 3) masina paigaldaks, seda remondiks, ümberehitaks ja selle tehnohooldust teeks ning masinaga töötaks pädev isik;
- 4) masinaga toimunud avariist, samuti sellega kaasnenud õnnetusjuhtumist teavitatakse esimesel võimalusel Tehnilise Järelevalve Ametit.

(5) Masina kasutamise järelevaataja peab olema kättesaadav masina ohutuse tagamiseks ning tehnilise kontrolli ja riiklike järelevalvetoimingute teostamisel.

§ 14. Masina käitaja

(1) Masina käitaja käesoleva seaduse tähenduses on operaator, masinist, juht või muu füüsiline isik, kes vahetult juhib masinat, millega töötamiseks nõutakse pädevustunnistust.

(2) Masina käitaja peab olema vähemalt 18-aastane ning tal peavad olema tööks vajalikud teadmised ja oskused.

(3) Masina käitaja peab olema sooritanud eksami vastava masina käitajana töötamiseks. Masina käitaja eksami komisjoni peab kuuluma käesoleva seaduse §-s 22 nimetatud personali sertifitseerimisasutuse esindaja, kes annab allkirja masina käitaja käitamisoskust tõendavale pädevustunnistusele.

(4) Masinate loetelu, mille käitajalt nõutakse pädevustunnistust, nõuded pädevustunnistusele ning pädevustunnistuse andmise korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

(5) Masina käitaja peab:

- 1) töötama masinaga ohutult, järgides masina kasutamishendit ning masina kasutamise järelevaataja korraldusi ja juhiseid, kui masina kasutamise järelevaataja on määratud;
- 2) seiskama masina, kui selle edasine kasutamine võib ohustada inimese tervist, ohutust, vara või keskkonda.

4. peatükk

MASINA PAIGALDAMINE, ÜMBEREHITAMINE JA REMONT

§ 15. Masina paigaldamine

(1) Masina paigaldamine käesoleva seaduse tähenduses on turule lastud masina kokkupanek või ülesseadmine kohas, kus masinat kasutatakse.

(2) Masin tuleb paigaldada viisil, mis võimaldab seda ohutult kasutada, kontrollida, remontida ja hooldada.

(3) Masina ehitisse paigaldaja peab välja selgitama, kas masina paigaldamisega ei teki ohtu inimese tervisele, ohutusele ja varale, ning kooskõlastama masina paigaldamise ehitise omanikuga.

(4) Kui masina ehitisse paigaldamine on ehitamine ehitusseaduse mõistes, peab masina paigaldaja lisaks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele täitma ehitusseaduse nõudeid.

(5) Kõrgendatud ohtu kätkev masin tuleb paigaldada tehnilise kontrolli teostaja poolt heakskiidetud paigaldusprojekti alusel. Loetelu sellistest masinatest kehtestatakse käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel.

(6) Masina paigaldusprojekt peab tagama masina ohutu paigaldamise, ohutu kasutamise pärast paigaldamist ning registreeritava masina puhul ka tehnilise kontrolli teostajale võimaluse hinnata masina paigaldamise ja paigaldatud masina kasutamise ohutust.

(7) Loetelu masinatest, mille paigaldamine on lubatud tehnilise kontrolli teostaja poolt heakskiidetud paigaldusprojekti alusel, nõuded paigaldusprojektile ning paigaldusprojekti heakskiitmise korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

§ 16. Masina ümberehitamine ja remont

(1) Masina ümberehitamine käesoleva seaduse tähenduses on tegevus, mille tulemusena muutuvad masina põhiparameetrid, ohutust mõjutavate osade ehitus, elektriline, hüdrauliline või pneumaatiline skeem, juhtimisskeem või osadele mõjuvad koormused.

(2) Masina remont käesoleva seaduse tähenduses on masina kandekonstruktsioonide parandamine keevituse teel.

§ 17. Masinatööd

(1) Masinatööd on masina paigaldus-, remondi- ja ümberehitustööd.

(2) Masinatööde tegija peab:

1) tagama, et masinatööde tegemisel järgitaks ohutusnõudeid;

2) tagama, et pärast masinatööde tegemist vastaks masin käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele;

3) tagama, et masinatöid teeksid selleks piisavat ettevalmistust omavad isikud;

4) tagama, et registreeritava masina puhul dokumenteeritaks masinatööde tegemine mahus, mis võimaldab hinnata tööde vastavust esitatud nõuetele;

5) valdama piisavaid vahendeid ja vajalikku dokumentatsiooni masinatööde tegemiseks;

6) määrama registreeritava masina puhul masinatööde tegemiseks masinatöid juhtiva isiku ja sõlmima temaga käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud kohustuste täitmiseks kirjaliku lepingu, välja arvatud juhul, kui füüsilisest isikust masinatööde tegija on ise masinatöid juhtiv isik;

7) täitma muid õigusaktidest tulenevaid kohustusi.

(3) Registreeritava masina puhul on masinatööde tegemine lubatud majandustegevuse registri registreeringu ning käesoleva seaduse §-s 18 nimetatud nõuetele vastava masinatöid juhtiva isiku olemasolu korral ja tema pädevuse ulatuses.

[RT I 2009, 63, 408- jõust. 29.12.2009]

(4) Teises Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigis õiguspäraselt masinatöid tegev ja seal asutatud isik või lepingu osalisriigi kodanik võib Eestis ajutiselt teha masinatöid, järgimata käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõudeid. Selline ettevõtja teavitab Eestis masinatööde alustamisest Tehnilise Järelevalve Ametit ja järgib Eestis masinatöödele kehtestatud nõudeid.

[RT I 2009, 63, 408- jõust. 29.12.2009]

§ 18. Masinatöid juhtiv isik

(1) Masinatöid juhtiv isik on isik, kes on pädev käesoleva seaduse ja teiste õigusaktide kohaselt korraldama või tagama masinatööde tegemise nõuetekohasust.

(2) Masinatöid juhtival isikul peab olema piisav erialane ettevalmistus, vähemalt kaheaastane kogemus masinatööde tegemisel ja teadmised masinast, selle ehitusest ja ohutusnõuetest tema poolt juhivate masinatööde ohutuse tagamiseks vajalikus ulatuses.

(3) Masinatöid juhtiva isiku vastavus käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele peab olema hinnatud ja tõendatud käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korras.

(4) Masinatöid juhtiv isik peab tagama, et:

- 1) masinatööde tegemisel järgitaks õigusaktides sätestatud nõudeid;
- 2) masin ei ohustaks pärast masinatööde tegemist ettenähtud otstarbel kasutamise korral inimese tervist, ohutust ja vara;
- 3) masinatöid teeksid selleks piisavat erialast ettevalmistust omavad isikud, keda juhendatakse ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalikul määral;
- 4) masinatööde tegemine dokumenteeritaks.

(5) Pärast masinatöö lõpetamist vormistab masinatöid juhtiv isik akti teostatud masinatöö kohta ja edastab selle töö tellijale. Aktis kinnitab masinatöid juhtiv isik, et masinatöö on teostatud vastavalt projektile ja masin vastab kehtestatud nõuetele, ning allkirjastab akti.

(6) Masinatöid juhtiv isik peab olema kättesaadav tehnilise kontrolli ja riiklike järelevalvetoimingute teostamisel.

5. peatükk MASINA TEHNILINE KONTROLL

§ 19. Masina tehniline kontroll

(1) Tehniline kontroll käesoleva seaduse tähenduses on menetlus, mille käigus tehnilise kontrolli teostaja hindab ja tõendab kirjalikult registreeritava masina tehnilist korrasolekut ja vastavust sellele kohalduvatele nõuetele.

(2) Tehniline kontroll jaguneb kasutamisele eelnevaks, korraliseks ja erakorraliseks tehniliseks kontrolliks.

(3) Masina tehnilise kontrolli teostamise korra, korralise tehnilise kontrolli sageduse ja kasutamisele eelneva ning erakorralise tehnilise kontrolli tegemise juhud [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

(4) [Välja jäetud – RT I 2009, 63, 408 – jõust. 29.12.2009]

§ 20. Masina tehnilise kontrolli kohta andmete esitamine

(1) Tehnilise kontrolli teostaja sisestab kümne tööpäeva jooksul pärast masina tehnilist kontrolli Tehnilise Järelevalve Ameti vastavasse andmekogusse elektrooniliselt andmed registreeritava masina, selle omaniku ja kasutamise järelevaataja ning tehnilise kontrolli kohta.

(2) Tehnilise kontrolli teostaja muudab registreeringuandmed Tehnilise Järelevalve Ameti vastavas andmekogus kümne tööpäeva jooksul pärast käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 2 nimetatud teate saamist.

(3) Registreeritavate masinate loetelu, registreeritavate masinate, nende omanike ja kasutamise järelevaatajate ning masinate tehnilise kontrolli kohta esitatavate andmete loetelu, samuti andmete esitamise ja registreerimise ning registreeringuandmete muutmise korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

§ 21. Tehnilise kontrolli teostaja

(1) Tehnilise kontrolli teostaja on tehnilise kontrolli teostamise eesmärgil asutatud riigi äriühing riigivaraseaduse tähenduses.
[RT I 2009, 57, 381- jõust. 01.01.2010]

(2) Tehnilise kontrolli teostaja peab:

- 1) omama tehnilise kontrolli teostamiseks vajaliku ettevalmistuse, väljaõppe ja kogemusega töötajaid;
- 2) valdama vahendeid tehnilise kontrolli teostamiseks;
- 3) olema sõltumatu, asjatundlik ja erapooletu ning tegutsema mittediskrimineerivalt;
- 4) teavitama masina omanikku ja Tehnilise Järelevalve Ametit tehnilise kontrolli käigus tuvastatud masinaga seotud ohtudest inimese tervisele, ohutusele või varale;
- 5) tagama tehnilise kontrolli teenuse osutamise kõigile kättesaadava hinnakirja alusel kogu Eesti Vabariigis, kusjuures tehnilise kontrolli teenuse hind ei tohi oleneda kontrollitava masina asukohast;

- 6) masina registreerimise ja muutmise registreeringuandmeid elektrooniliselt Tehnilise Järelevalve Ameti vastavas andmekogus kümne tööpäeva jooksul pärast tehnilise kontrolli teostamist;
- 7) omama kogu tehnilise kontrolli teostajana tegutsemise aja jooksul kehtivat ja käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud tingimustele vastavat vastutuskindlustust;
- 8) olema tehnilise kontrolli teostamiseks akrediteeritud;
- 9) vastama Eesti standardis EVS-EN ISO/IEC 17020 esitatud inspekteerimisasutuste toimimise üldkriteeriumidele ja A-tüüpi inspekteerimisasutuse kriteeriumidele;
- 10) teostama tehnilist kontrolli kõikidele registreeritavatele masinatele.

6. peatükk

PERSONALI SERTIFITSEERIMINE

§ 22. Personali sertifitseerimine

(1) Personali sertifitseerimine käesoleva seaduse tähenduses on menetlus, mille käigus personali sertifitseerimisasutus hindab masina kasutamise järelevaataja ja masinatöid juhtiva isiku nõuetele vastavust ning tõendab seda pädevustunnistuse andmisega.

(2) Pädevustunnistus antakse, kui isiku erialane ettevalmistus ja töökogemus vastavad käesolevast seadusest tulenevatele nõuetele ning isik sooritab pädevuseksami.

(3) Isik, kellele pädevustunnistus on antud, peab võimaldama personali sertifitseerimisasutusel kontrollida enda jätkuvat vastavust nõuetele. Kui kontrolli käigus tuvastatakse isiku nõuetele mittevastavus, tunnistab personali sertifitseerimisasutus pädevustunnistuse kehtetuks või piirab sellel märgitud pädevuse ulatust.

(4) Personali sertifitseerimisasutus tunnistab pädevustunnistuse kehtetuks, kui:

- 1) tuvastatakse, et isik on pädevustunnistuse saanud seoses pettuse, võltsingu või ebaõigete andmete esitamisega;
- 2) vastavalt käesoleva seaduse § 32 lõikele 5 on pädevustunnistuse kehtivus peatatud ja isik ei ole oma pädevuse uuesti hindamiseks läbinud pädevuseksamit hiljemalt kolme kuu jooksul pädevustunnistuse kehtivuse peatamise tähtaja lõppemisest arvates;
- 3) pädevuse uuesti hindamisel selgub isiku mittevastavus pädevustunnistuse saamise eelduseks olevatele nõuetele;
- 4) isik ei ole personali sertifitseerimisasutuse kontrolli käigus esitatud nõudeid täitnud kolme kuu jooksul sellise nõude esitamisest arvates.

(5) Masina kasutamise järelevaataja ning masinatöid juhtiva isiku sertifitseerimise ja järelkontrolli korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#) .

§ 23. Personali sertifitseerimisasutus

(1) Personali sertifitseerimisasutus peab:

- 1) omama personali sertifitseerimiseks vajaliku ettevalmistuse, väljaõppe ja kogemustega töötajaid;
- 2) valdama vahendeid personali sertifitseerimiseks;
- 3) olema sõltumatu, asjatundlik ja erapooletu ning tegutsema mittediskrimineerivalt;
- 4) omama kogu personali sertifitseerimisasutuse tegutsemise aja jooksul kehtivat ja käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud tingimustele vastavat vastutuskindlustust;
- 5) olema personali sertifitseerimiseks akrediteeritud;
- 6) tagama personali sertifitseerimise teenuse ning välisriigis omandatud pädevuse tunnustamise teenuse kõigile taotlejatele;
- 7) olema majandustegevuse registris antud tegevusalal tegutsemiseks registreeritud.

(2) Personali sertifitseerimisasutus, kelle esindaja kuulub masina käitaja eksamikomisjoni, peab säilitama pädevustunnistusele kantavad andmed nende masina käitamisoskust tõendavate pädevustunnistuste kohta, millele esindaja on andnud allkirja.

(3) Personali sertifitseerimise ning välisriigis omandatud pädevuse tunnustamisega seonduvate teenuste hinnad peavad olema kulupõhised, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad ning kujundatud selliselt, et kataksid nende teenustega seotud põhjendatud kulutused ja tagaksid personali sertifitseerimisasutusele mõistliku kasumi.

§ 24. Välisriigis omandatud pädevuse tunnustamine

(1) Kui isik, kes soovib töötada masina kasutamise järelevaatajana, käitajana või masinatöid juhtiva isikuna, on omandanud pädevuse välisriigis, ei kohaldata tema suhtes käesoleva seaduse § 22 nõudeid.

(2) Välisriigis omandatud pädevuse vastavust käesoleva seaduse nõuetele hindab ja tõendab personali sertifitseerimisasutus välisriigi kutsevalifikatsiooni tunnustamise seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide alusel käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(3) Välisriigis omandatud pädevuse tunnustamise eest riigilõivu ei tasuta. Välisriigis omandatud pädevuse tunnustamise eest tasutakse personali sertifitseerimisasutusele vastavalt tema hinnakirjale.

7. peatükk

ETTEVÕTJA REGISTREERIMINE JA VASTUTUSKINDLUSTUS

§ 25. Registreerimistaotlus

(1) Isik, kellel käesoleva seaduse alusel tekib kohustus end majandustegevuse registris registreerida (edaspidi *ettevõtja*), esitab järgmiste andmetega registreerimistaotluse:

[RT I 2009, 63, 408- jõust. 29.12.2009]

- 1) ettevõtja nimi, registrikood või isikukood või viimase puudumisel sünniaeg, aadress ja muud kontaktandmed;
- 2) tegevusala, millel soovitakse tegutseda (masinatööde tegemine või personali sertifitseerimine);
- 3) registreeritava masina puhul masinatööde tegijana tegutsemise soovi korral masinatöid juhtiva isiku nimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, pädevuse ulatus, kontaktandmed ning pädevustunnistuse number, väljaandmise kuupäev, väljaandja nimi ja kontaktandmed;
- 4) personali sertifitseerimisasutusena tegutsemise soovi korral vastutuskindlustuse suurus ja kehtivusaeg ning kindlustust tõendava dokumendi andnud kindlustusandja nimi, registrikood ja kontaktandmed;
- 5) personali sertifitseerimisasutusena tegutsemise soovi korral andmed akrediteerituse kohta, akrediteeringut tõendava dokumendi number ja väljaandja nimi;
- 6) registreerimistaotlusele allkirjutanud isiku nimi, ametinimetus ja kontaktandmed.

(2)–(3) [Välja jäetud – RT I 2009, 63, 408 – jõust. 29.12.2009]

(4) Ettevõtja võib registreerimistaotluses esitada täpsustatud andmed tegevusala kohta, millel ta soovib tegutseda.

§ 26. Registreerimismenetlus ja registriandmed

(1) Registreerimismenetlusele kohaldatakse majandustegevuse registri seaduses sätestatud käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(2) Lisaks majandustegevuse registri seaduses sätestatud avaldatakse majandustegevuse registris ettevõtja kohta käesoleva seaduse § 25 lõike 1 punktides 2–5 nimetatud andmed ning §-s 34 nimetatud ettekirjutuse olemasolu korral andmed ettekirjutuse kohta ja muud seadusega sätestatud andmed.

[RT I 2009, 63, 408- jõust. 29.12.2009]

§ 27. Registreerimisest keeldumine

Registreerimisest keeldutakse majandustegevuse registri seaduses sätestatud alustel või kui ettevõtja registreering on registreerimistaotluse esitamisele eelnenud 60 päeva jooksul käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktis 2 nimetatud otsuse alusel kustutatud.

§ 28. Registreeringu kustutamine

(1) Registreering kustutatakse majandustegevuse registri seaduses sätestatud alustel või käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktis 2 nimetatud otsuse alusel kas selle otsuse vaidlustamise tähtaja möödumisel, kui otsust ei vaidlustatud, või kui otsus vaidlustati, siis vaidlustatud otsuse jõusse jätnud kohtuotsuse või vaideotsuse jõustumise päevast arvates.

(2) Registreeringu kustutamise korral peab personali sertifitseerimisasutus kogu oma personali sertifitseerimisalase dokumentatsiooni üle andma Tehnilise Järelevalve Ametile ühe kuu jooksul registreeringu kustutamise päevast arvates.

§ 29. Vastutuskindlustus

(1) Ettevõtjal, kes tegutseb teavitatud asutusena, tehnilise kontrolli teostajana või personali sertifitseerimisasutusena, peab olema vastutuskindlustus kindlustussumma ulatuses, mis:

- 1) tagab tema tegevuses teavitatud asutusena, tehnilise kontrolli teostajana või personali sertifitseerijana kolmandale isikule tekkida võiva kahju hüvitamise;
- 2) on teavitatud asutuse ja tehnilise kontrolli teostaja puhul vähemalt 1 000 000 krooni ja personali sertifitseerijana tegutsemise puhul vähemalt 100 000 krooni.

(2) Kui kindlustusleping on sõlmitud omavastutusega, hüvitab kindlustusandja tekitatud kahju kogu ulatuses ja nõuab omavastutuse summa tagasi kindlustusvõtjalt.

8. peatükk

RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 30. Riikliku järelevalve teostaja

Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle teostab riiklikku järelevalvet Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi *amet*).

§ 31. Ameti pädevus

Ameti pädevusse kuulub:

- 1) järelevalve turule lastud või kasutusele võetud masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ning välitingimustes kasutatava seadme vastavuse üle käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele (turujärelevalve);
- 2) järelevalve masina kasutamise, masinatööde, tehnilise kontrolli ning personali sertifitseerimise vastavuse üle käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 3) järelevalve teavitatud asutuse, tehnilise kontrolli teostaja ja ettevõtja suhtes käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete järgimise üle;
- 4) masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi või tarvikuga toimunud avarii või sellega kaasnenud õnnetusjuhtumi tekkepõhjuste väljaselgitamine;
- 5) masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 6) registriandmete kontrollimine.

§ 32. Riiklikku järelevalvet teostava ametiisiku õigused ja kohustused

(1) Riiklikku järelevalvet teostaval ametiisikul on õigus:

- 1) kontrollida käesolevast seadusest tulenevate nõuete täitmist takistamatult ja ette teatamata;
- 2) siseneda käesolevast seadusest tulenevate nõuete täitmise kontrollimise eesmärgil masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme valmistamis-, paigaldus-, ümberehitus-, kasutamise-, remondi-, hooldus-, ladustamis- ja müügi kohta, samuti teavitatud asutuse, tehnilise kontrolli teostaja või personali sertifitseerimisasutuse ruumidesse;
- 3) saada järelevalveks vajalikku teavet, tutvuda järelevalveks oluliste dokumentide või nende koopiatega, teha nendest ärakirju ning jäädvustada masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadmega seonduvat;
- 4) keelata või piirata ohtlikuks osutunud või nõuetele mittevastava masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme turule laskmist;
- 5) nõuda nõuetele mittevastava turule lastud või kasutusele võetud masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme nõuetega vastavusse viimist;
- 6) nõuda ohtlikuks osutunud või nõuetele mittevastava masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme turult eemaldamist, kasutamise lõpetamist või tarbijatelt tagasinõudmist ning vajaduse korral koordineerida või korraldada koos tootja või turule laskjaga selle tagasinõudmist tarbijatelt;
- 7) teha ettekirjutusi.

(2) Ameti peadirektoril või tema volitatud ametiisikul on käesoleva seaduse alusel ameti pädevusse kuuluvates küsimustes õigus kohustada masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi või tarviku tootjat või turule laskjat teavitama avalikkust masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi ja tarvikuga seotud ohtudest või teha seda ise tootja, turule laskja või paigaldaja kulul.

(3) Riiklikku järelevalvet teostav ametiisik on kohustatud oma tööülesannete täitmisel esitama ametitõendi.

(4) Riiklikku järelevalvet teostav ametiisik on kohustatud tagama talle teatavaks saanud äri- ja tehnilise teabe konfidentsiaalsuse, kui seadus ei näe ette selle avaldamist.

(5) Kui riikliku järelevalve käigus tuvastatakse, et masina kasutamise järelevaataja või masinatöid juhtiv isik ei ole järginud tema tegevuse suhtes kohaldatavaid nõudeid ja on sellega põhjustanud ohu inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, võib ameti peadirektor või tema volitatud ametiisik sõltuvalt rikkumise raskusest ja lisaks muudele käesolevast seadusest tulenevate meetmete rakendamisele peatada oma otsusega masina kasutamise järelevaataja või masinatöid juhtiva isiku pädevustunnistuse kehtivuse kuni üheks aastaks. Pädevustunnistuse kehtivuse taastamiseks tuleb teha uus pädevuseksam.

§ 33. Nõuetele vastavuse kontrollimine

(1) Ametil on riikliku järelevalve käigus õigus:

1) võtta õiglase tasu eest masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku või välitingimustes kasutatava seadme tootjalt või turule laskjalt turule lastud masin, osaliselt komplekteeritud masin, plahvatusohutsooni seade, kaitsesüsteem, komponent, tarvik või välitingimustes kasutatav seade selle nõuetele vastavuse kontrollimiseks;

2) põhjendatud juhtudel tellida masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku või välitingimustes kasutatava seadme või selle kasutamise nõuetele vastavuse kontrollimiseks ekspertiisi.

(2) Nõuetele vastavuse kontrollimiseks tellitud ekspertiisi kulud kannab amet.

(3) Kui tuvastatakse, et masin, osaliselt komplekteeritud masin, plahvatusohutsooni seade, kaitsesüsteem, komponent, tarvik või välitingimustes kasutatav seade või selle kasutamine ei vasta kehtestatud nõuetele, peab selle tootja, turule laskja või omanik tagastama ametile käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud tasu ja hüvitama nõuetele vastavuse kontrollimiseks tellitud ekspertiisi dokumentaalselt tõendatud kulud.

§ 34. Ettekirjutus ja otsus

(1) Käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks või rikkumisega seotud tagajärgede kõrvaldamiseks teeb riiklikku järelevalvet teostav ametiisik ettekirjutuse, milles:

- 1) esitab nõude õigusrikkumisega seotud tegevuse osaliseks või täielikuks peatamiseks või lõpetamiseks või
- 2) kohustab tegema edasise tegevuse õiguspäraseks jätkamiseks vajalikke toiminguid.

(2) Ameti peadirektoril või tema volitatud ametiisikul on õigus teha otsus:

1) käesoleva seaduse § 32 lõikes 5 nimetatud juhul masina kasutamise järelevaataja või masinatöid juhtiva isiku pädevustunnistuse peatamise kohta;

2) majandustegevuse registris registreeritud ettevõtja registrist kustutamise kohta ettekirjutuse korduvalt täitmata jätmise korral või kui ettevõtja ei vasta sellel tegevusalal tegutsemise nõuetele või kui ettevõtja on toime pannud süüteo, millega on põhjustatud oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale.

(3) Kui ameti ametiisiku ettekirjutus tehti ettevõtja kohta, kes on registreeritud majandustegevuse registris, kannab amet andmed ettekirjutuse kohta registrisse vastavalt majandustegevuse registri seaduses sätestatule.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud otsus tehakse isikule teatavaks ja antakse kätte allkirja vastu või saadetakse posti teel väljastusteatega kahe tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib riiklikku järelevalvet teostav ametiisik rakendada sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 100 000 krooni.

§ 35. Ettekirjutuse ja toiminguga vaidlustamine

(1) Ameti ametiisiku ettekirjutuse või toiminguga mittenoustumise korral on õigus esitada kirjalik vaie ameti peadirektorile kümne tööpäeva jooksul ettekirjutusest või muust toimingust teadasaamise päevast arvates.

(2) Ameti peadirektor vaatab vaide läbi ja teeb otsuse 14 tööpäeva jooksul vaide esitamise päevast arvates.

(3) Ameti peadirektori otsus tehakse vaide esitajale teatavaks ja antakse kätte allkirja vastu või saadetakse posti teel väljastusteatega kahe tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

9. peatükk VASTUTUS

§ 36. Masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku ja välitingimustes kasutatava seadme turule laskmise nõuete rikkumine

(1) Masina, osaliselt komplekteeritud masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi, komponendi, tarviku või välitingimustes kasutatava seadme turule laskmise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

§ 37. Masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi ja tarviku kasutusele võtmise ning kasutamise nõuete rikkumine

(1) Masina, plahvatusohutsooni seadme, kaitsesüsteemi või tarviku kasutusele võtmise või kasutamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 38. Masina ja plahvatusohutsooni seadme omaniku ning masina kasutamise järelevaataja kohustuste täitmata jätmine

(1) Masina või plahvatusohutsooni seadme omaniku või masina kasutamise järelevaataja kohustuste täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 39. Registreeritava masina masinatööde tegemise nõuete rikkumine

(1) Registreeritava masina masinatööde tegemise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 40. Masinatöid juhtiva isiku kohustuste täitmata jätmine

Masinatöid juhtiva isiku kohustuste täitmata jätmise eest, kui sellega põhjustati oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 41. Tehnilise kontrolli nõuete ja personali sertifitseerimise nõuete rikkumine

(1) Tehnilise kontrolli nõuete või personali sertifitseerimise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 42. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 36–41 sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja vääртеomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 36–41 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Tehnilise Järelevalve Amet.

10. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 43. Enne käesoleva seaduse jõustumist turule lastud ja kasutusele võetud masin, välitingimustes kasutatav seade, plahvatusohutsooni seade, kaitsesüsteem, tarvik ja komponent

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist turule lastud või kasutusele võetud masin, välitingimustes kasutatav seade, plahvatusohutsooni seade, kaitsesüsteem, tarvik või komponent ei tohi ohustada inimese tervist, ohutust ega vara ja peab vastama turule laskmise või kasutusele võtmise ajal kehtinud nõuetele või käesoleva seaduse nõuetele, kui seadusest ei tulene teisiti.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist turule lastud ja kasutusele võetud masin peab pärast ümberehitamist vastama käesoleva seadusega kehtestatud nõuetele või jääma vastavaks vähemalt samadele nõuetele, millele see pidi vastama enne ümberehitamist.

§ 44. Üleminekusätted

(1) Kraana paigaldamise, remondi ja ümberehitamise järelevaataja ning lifti paigaldamise, remondi ja ümberehitamise järelevaataja, kelle pädevust on hinnatud ja tõendatud pädevustunnistusega surve- ja tõsteseadme ohutuse seaduse alusel, loetakse vastavaks käesolevas seaduses sätestatud masinatöid juhtivale isikule esitatud nõuetele, arvestades tema pädevuse ulatust.

(2) Kraana kasutamise järelevaataja ning lifti kasutamise järelevaataja, kelle pädevust on hinnatud ja tõendatud pädevustunnistusega surve- ja tõsteseadme ohutuse seaduse alusel, loetakse talle antud pädevustunnistuse alusel vastavaks käesolevas seaduses sätestatud masina kasutamise järelevaatajale esitatud nõuetele, arvestades tema pädevuse ulatust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud ning surve- ja tõsteseadme ohutuse seaduse alusel antud pädevustunnistused kehtivad 2011. aasta 31. detsembrini. Nimetatud ajani vahetab tunnistuse väljastanud personali sertifitseerimisasutus pädevustunnistusi vastava avalduse ja olemasoleva pädevustunnistuse esitamisel ümber masinatöid juhtiva isiku või masina kasutamise järelevaataja pädevustunnistuseks.

(4) Kraanajuht, kelle nõuetele vastavust on hinnatud enne käesoleva seaduse jõustumist, loetakse talle antud kutsetunnistuse olemasolu korral käesolevas seaduses sätestatud masina käitajale esitatud nõuetele vastavaks.

§ 45–50. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 51. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2009. aasta 29. detsembril.

(2) Käesoleva seaduse §-d 45 ja 46, § 47 punktid 5–7 ning §-d 48 ja 49 jõustuvad 2009. aasta 1. veebruaril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ, mis käsitleb masinaid ja millega muudetakse direktiivi 95/16/EÜ (ELT L 157, 09.06.2006, lk 24–86);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/14/EÜ välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta (EÜT L 162, 03.07.2000, lk 1–78);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/9/EÜ plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavaid seadmeid ja kaitsesüsteeme käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 100, 19.04.1994, lk 1–29).